

CARTA INTERPROFESIONALĂ A JUDECĂTORILOR, PROCURORILOR ȘI AVOCAȚILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

8 mai 2026

PREAMBUL

Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Procuratura Generală și Uniunea Avocaților din Republica Moldova,

- **având în vedere** ordinea constituțională a Republicii Moldova, legislația privind organizarea judecătorească, statutul judecătorului, organizarea și funcționarea Procuraturii, exercitarea profesiei de avocat;
- **luând în considerare** Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ale omului, precum și standardele europene și internaționale relevante privind independența justiției, rolul procurorului și independența profesiei de avocat;
- **reafirmând** că îndeplinirea unui act de justiție echitabil, eficient, previzibil și credibil presupune exercitarea distinctă, autonomă și complementară, în condițiile legii, a funcțiilor de judecător și procuror, și exercitarea profesiei de avocat;
- **recunoscând** că aceste profesii juridice contribuie, potrivit rolului propriu fiecăreia, la garantarea supremației legii, la protecția drepturilor și libertăților fundamentale, la menținerea echilibrului procesual și la consolidarea încrederii publice în justiție;
- **subliniind** că dialogul și cooperarea interprofesională trebuie să se întemeieze pe respect reciproc, loialitate procesuală, integritate și responsabilitate profesională, fără a aduce atingere independenței judecătorului, autonomiei funcționale a procurorului și independenței profesiei de avocat;
- **apreciind** necesitatea instituirii unui cadru comun de orientare și cooperare, capabil să promoveze valorile juridice și profesionale comune, să valorifice specificul fiecărei profesii și să răspundă adecvat exigențelor actuale ale societății și ale sistemului de justiție,

adoptă prezenta **Cartă interprofesională** a judecătorilor, procurorilor și avocaților din Republica Moldova.

Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE

Paragraful 1. Obiectul, natura juridică și scopul Cartei

Carta constituie un act comun de orientare interinstituțională și autoreglementare interprofesională, prin care se stabilesc principiile interacțiunii profesionale dintre judecători, procurori și avocați în domeniile de interes sistemic pentru buna funcționare a justiției.

Carta exprimă angajamentul comun al profesiilor semnatare de a consolida un cadru coerent de dialog, cooperare și dezvoltare instituțională, orientat spre protecția efectivă a drepturilor fundamentale, sporirea calității actului de justiție, promovarea valorilor juridice și profesionale comune și consolidarea încrederii publice în sistemul de justiție, cu respectarea statutului distinct și a garanțiilor proprii fiecărei profesii.

Paragraful 2. Domeniul de aplicare, limitele și regula interpretării conforme

Dispozițiile prezentei Carti se aplică raporturilor instituționale și profesionale dintre judecători, procurori și avocați, precum și formelor de cooperare dintre structurile lor reprezentative, în măsura în care acestea privesc consultarea asupra problemelor de interes sistemic, formarea profesională interprofesională, promovarea bunelor practici, comunicarea instituțională, dezvoltarea profesională și prevenirea sau gestionarea provocărilor interprofesionale.

Carta nu creează competențe noi, nu modifică regimul juridic al fiecărei profesii și nu se aplică soluționării cauzelor concrete aflate în procedura / gestiunea judecătorilor, procurorilor și / sau a avocaților.

Interpretarea și aplicarea sa se realizează în concordanță cu Constituția Republicii Moldova, cu legislația specială privind organizarea judecătorească, statutul judecătorului, a sistemului Procuraturii și profesiei de avocat și cu standardele europene și internaționale relevante.

Capitolul II. PRINCIPIILE FUNDAMENTALE ALE COLABORĂRII INTERPROFESIONALE

Paragraful 3. Fundamentul colaborării interprofesionale

Colaborarea dintre judecători, procurori și avocați se întemeiază pe legalitate, independență, imparțialitate, integritate, respect reciproc și responsabilitate profesională, fiind orientată spre realizarea unui act de justiție echitabil, previzibil și credibil.

În aplicarea prezentei Carti, cooperarea se manifestă exclusiv în forme compatibile cu statul de drept, cu exigențele procesului echitabil, cu egalitatea armelor și cu obligația comună de a proteja demnitatea justiției, drepturile fundamentale ale persoanei și încrederea publică în instituțiile sale.

Colaborarea interprofesională se realizează cu respectarea strictă a rolului și statutului fiecărei profesii, fără a crea aparența unor relații privilegiate sau a unor influențe nepermise asupra actului de justiție.

Paragraful 4. Statutul distinct al profesiilor

Poziția judecătorului este distinctă și nu poate fi asimilată unei profesii participante la raportul procesual, acesta exercitând funcția de garant al legalității, imparțialității și echilibrului procesual.

Procurorul exercită, potrivit cadrului constituțional și legal, atribuțiile Procuraturii în sistemul de justiție și participă la cooperarea interprofesională în limitele competențelor sale, cu respectarea autonomiei funcționale și a principiilor legalității, imparțialității și obiectivității, în serviciul statului de drept și al protecției efective a drepturilor și libertăților fundamentale.

Avocatul exercită, potrivit legii și statutului profesiei, o profesie liberă, independentă și organizată autonom, având rolul de a acorda asistență juridică calificată, de a reprezenta și apăra drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei. În exercitarea mandatului profesional, avocatul acționează independent, cu respectarea legii, a secretului profesional, a normelor deontologice și a obligației de loialitate față de client, contribuind la realizarea dreptului la apărare, la menținerea echilibrului procesual și la buna administrare a justiției.

Judecătorii, procurorii și avocații își asumă, în spiritul respectului reciproc și al bunei administrări a justiției, obligația de a nu asimila avocatul cu clientul său sau cu cauza acestuia, recunoscând, că exercitarea mandatului profesional al avocatului nu atrage consecințe negative asupra acestuia.

Paragraful 5. Limitele cooperării și interdicția ingerințelor

Nicio formă de cooperare interprofesională nu poate justifica presiuni, intervenții, recomandări, contacte informale sau alte conduite incompatibile cu exercițiul legal al atribuțiilor proprii fiecărei profesii. Sunt inadmisibile orice acțiuni ori inacțiuni care pot crea, în mod real sau aparent, avantaje procesuale nelegitime, tratamente preferențiale, influențe necorespunzătoare sau atingeri aduse independenței, imparțialității și integrității actului de justiție.

Capitolul III. FORMELE ȘI LIMITELE DIALOGULUI INTERPROFESIONAL

Paragraful 6. Obiectul dialogului interprofesional

Dialogul interprofesional dintre judecători, procurori și avocați privește exclusiv problemele de interes sistemic referitoare la funcționarea justiției, consolidarea standardelor profesionale, formarea profesională, promovarea bunelor practici, comunicarea instituțională, accesul efectiv la justiție și adaptarea activității profesiilor juridice la evoluțiile normative, sociale și tehnologice.

Acest dialog are caracter instituțional și profesional și este orientat spre dezvoltarea unui cadru de cooperare loială, capabil să susțină calitatea actului de justiție și echilibrul relațiilor dintre profesiile juridice.

Paragraful 7. Limitele dialogului interprofesional

Dialogul interprofesional nu poate avea ca obiect soluționarea cauzelor concrete, deliberarea judecătorului, aprecierea informală a probelor, strategia procesuală a acuzării ori a apărării și nici alte aspecte susceptibile să afecteze contradictorialitatea, egalitatea armelor, imparțialitatea instanței, dreptul la apărare sau confidențialitatea protejată de lege.

Este interzisă orice comunicare directă sau indirectă care, prin conținutul, contextul ori finalitatea sa, poate genera aparența unei influențe necorespunzătoare, a unui avantaj procesual nelegitim sau a unei ingerințe în exercițiul atribuțiilor proprii fiecărei profesii.

Paragraful 8. Conduita profesională în cadrul dialogului interprofesional

În raporturile profesionale reciproce, judecătorii, procurorii și avocații sunt ținuti să manifeste reținere, corectitudine, moderație și respect instituțional, exprimând orice divergență de ordin juridic sau profesional în termeni compatibili cu exigențele demnității profesiei și ale bunei administrări a justiției.

Dialogul interprofesional exclude limbajul denigrator, conduita intimidantă, atacurile la persoană și orice alt comportament susceptibil să afecteze prestigiul profesiilor juridice, autoritatea instituțiilor implicate sau încrederea publică în actul de justiție.

Capitolul IV. ETICA, INTEGRITATEA ȘI COMUNICAREA PUBLICĂ

Paragraful 9. Standardele interprofesionale de conduită

Relațiile dintre judecători, procurori și avocați se desfășoară în conformitate cu exigențele legalității, integrității, imparțialității, responsabilității profesionale și respectului reciproc, astfel încât cooperarea interprofesională să consolideze, iar nu să afecteze, prestigiul justiției și încrederea publică în instituțiile sale.

Carta consacră standarde comune de conduită aplicabile exclusiv în spațiul interprofesional, complementare și subordonate normelor etice și deontologice proprii fiecărei profesii.

Paragraful 10. Integritatea și prevenirea aparențelor de incompatibilitate

Judecătorii, procurorii și avocații au obligația de a evita orice situație care poate genera, în mod real sau aparent, dependențe improprii, influențe necorespunzătoare, tratamente preferențiale ori suspiciuni rezonabile de părtinire, incompatibile cu statutul și misiunea fiecărei profesii. În raporturile interprofesionale sunt inadmisibile conduitele susceptibile să afecteze percepția de independență, imparțialitate, probitate sau echilibru procesual, inclusiv prin relații neinstituționale improprii, favoruri ori avantaje incompatibile cu exigențele funcției și ale profesiei.

Paragraful 11. Conduita în comunicarea publică

Comunicarea publică a judecătorilor, procurorilor și avocaților, inclusiv în mediul digital, se realizează cu respectarea statutului fiecărei profesii, a procesului echitabil, a prezumției de nevinovăție, a dreptului la apărare, a vieții private, a protecției datelor cu caracter personal, a secretului deliberării și a secretului profesional.

Exprimarea publică pe subiecte privind justiția și funcționarea sistemului de justiție trebuie să fie factuală, echilibrată și compatibilă cu obligația de rezervă instituțională, fiind excluse comentariile sau conduitele care pot prejudeca soluții, compromite drepturile participanților la proces, amplifică tensiuni profesionale ori afecta credibilitatea actului de justiție.

Capitolul V. FORMAREA PROFESIONALĂ INTERPROFESIONALĂ

Paragraful 12. Rolul formării interprofesionale

Formarea profesională constituie un instrument de consolidare a culturii juridice comune și de dezvoltare a unei înțelegeri reciproce a rolului, limitelor și responsabilităților proprii judecătorilor, procurorilor și avocaților. Aceasta contribuie la creșterea calității actului de justiție, la promovarea aplicării uniforme a standardelor relevante și la dezvoltarea unor raporturi profesionale întemeiate pe respect, rigoare juridică și procesuală.

Paragraful 13. Obiectul și orientarea formării interprofesionale

Formarea interprofesională vizează, cu prioritate, domeniile care reclamă convergență de abordare profesională în interesul bunei administrări a justiției, inclusiv etica și deontologia, scrierea și argumentarea juridică, protecția drepturilor fundamentale, jurisprudența relevantă, termenul rezonabil, comunicarea instituțională, protecția datelor și utilizarea responsabilă a instrumentelor tehnologice și alte domenii de interes comun. Organizarea acestor activități trebuie să reflecte atât valorile și exigențele comune ale profesiilor juridice, cât și specificul funcțional al fiecărei profesii.

Paragraful 14. Formele de realizare a formării interprofesionale

Formarea profesională interprofesională se realizează prin conferințe, seminare, ateliere de lucru, mese rotunde, schimburi de bune practici, activități de reflecție profesională și alte forme instituționale convenite de părțile semnatare. Conținutul și organizarea acestor activități trebuie să urmărească utilitatea practică, relevanța tematică, echilibrul participării și consolidarea unui cadru de cooperare profesională adaptat exigențelor actuale ale sistemului de justiție.

Capitolul VI. COOPERAREA INSTITUȚIONALĂ

Paragraful 15. Obiectul cooperării instituționale

Cooperarea instituțională constituie un mecanism de dialog profesional orientat spre identificarea și abordarea coordonată a problemelor sistemice care afectează funcționarea justiției și exercitarea profesiilor juridice. Aceasta vizează, în principal, inițiativele normative și de politici publice, standardele profesionale și bunele practici, precum și alte aspecte de interes comun care influențează independența justiției, accesul la justiție și garanțiile procesului echitabil, putând conduce la poziții comune, recomandări sau propuneri de dezvoltare instituțională.

Paragraful 16. Formele de realizare și limitele cooperării instituționale

Cooperarea și comunicarea instituțională se realizează prin consultări, reuniuni profesionale și alte forme de dialog, în limitele competențelor legale ale fiecărei profesii, fără a constitui temei pentru intervenții în cauze concrete, influențarea activității jurisdicționale sau procesuale ori afectarea independenței și autonomiei funcționale. În toate formele de cooperare se asigură respectarea identității profesionale și a garanțiilor specifice fiecărei profesii.

În spiritul colaborării loiale și al comunicării reciproce între profesiile juridice, părțile semnatare vor coopera pentru asigurarea schimbului de informații privind situațiile care afectează exercitarea profesiilor.

Capitolul VII. PREVENIREA ȘI SOLUȚIONAREA DIFERENDELOR PROFESIONALE

Paragraful 17. Obiectul și activarea mecanismului de cooperare

Prezentul capitol reglementează cadrul de cooperare interprofesională aplicabil situațiilor care generează sau pot genera diferende între judecători, procurori și avocați, în măsura în care acestea afectează dialogul profesional, raporturile instituționale, buna funcționare a justiției ori încrederea publică în sistemul judiciar.

Paragraful 18. Formele de intervenție și rezultatele cooperării

Cooperarea interprofesională în rezolvarea diferendelor interprofesionale se realizează, după caz, prin consultare directă, dialog instituțional, schimb de opinii motivate, formularea unor repere comune de conduită ori a unor recomandări orientative și prin alte măsuri de soluționare adaptate naturii diferendului. Rezultatul cooperării trebuie să se concretizeze în restabilirea dialogului profesional și identificarea unor soluții de ordin instituțional sau profesional compatibile cu statutul fiecărei profesii.

Capitolul VIII. COOPERAREA ÎN MATERIE DE DIGITALIZARE ȘI BUNE PRACTICI

Paragraful 20. Cooperarea interprofesională în materie de digitalizare și bune practici

Cooperarea interprofesională în materie de digitalizare și bune practici urmărește susținerea modernizării actului de justiție, creșterea eficienței și previzibilității activităților profesionale, precum și adaptarea raporturilor dintre profesiile juridice la exigențele actuale ale sistemului de justiție și ale societății.

Judecătorii, procurorii și avocații sprijină dezvoltarea competențelor profesionale necesare utilizării instrumentelor digitale, prin participarea la activități de formare continuă, schimb de experiență și programe comune de instruire, în vederea asigurării unei utilizări eficiente, responsabile și conforme cu standardele legale și deontologice a noilor tehnologii.

Paragraful 21. Obiectul și formele de realizare

Cooperarea prevăzută de prezentul capitol prezumă utilizarea responsabilă a instrumentelor digitale, schimbul de bune practici, elaborarea unor repere orientative comune, identificarea unor soluții compatibile cu exigențele modernizării justiției și susținerea unei culturi profesionale adaptate evoluțiilor tehnologice. Aceasta se realizează prin dialog instituțional, activități comune de reflecție și formare, schimb de experiență, formularea unor recomandări orientative și prin alte forme de cooperare profesională compatibile cu scopul prezentei Carte.

Paragraful 22. Limitele cooperării, garanțiile și evaluarea impactului

Cooperarea în materie de digitalizare și bune practici se desfășoară cu respectarea deplină a drepturilor fundamentale, a principiului nediscriminării, a protecției datelor cu caracter personal, a securității juridice, a dreptului la apărare, a egalității armelor, a imparțialității instanței, a autonomiei funcționale a procurorului, a independenței avocatului, a secretului deliberării și a secretului profesional.

Nicio soluție tehnologică, recomandare, practică ori instrument elaborat în temeiul prezentului document nu poate justifica derogări de la lege, ingerințe în activitatea jurisdicțională ori procesuală sau diminuarea controlului uman asupra activităților care implică exercițiul funcțiilor judiciare și juridice .

Capitolul IX. DISPOZIȚII FINALE

Prezenta Cartă consacră angajamentul comun al părților semnatare de a dezvolta un cadru instituțional de cooperare și dialog interprofesional, capabil să valorifice atât identitatea distinctă a profesiilor juridice, cât și valorile lor comune, în serviciul unei justiții independente, echitabile, previzibile și credibile.

Consiliul Superior al Magistraturii

Sergiu CARAMAN,

Președinte

Consiliul Superior al Procurorilor

Dumitru OBADĂ,

Președinte

Uniunea Avocaților

Ana BĂRBĂCĂR,

Președinte

Procuratura Generală

Alexandru MACHIDON,

Procuror General
